



**HBO Drechtsteden**

## **Coaching 1**

Opleiding: Hbo Toegepaste Psychologie  
Instituut: HBO da Vinci Drechtsteden  
Auteur: Karin Seijkens  
Fase: Hoofdfase  
Jaar: 2016 - 2017  
ECTS: 1  
Cohort: 2015 - 2019

## Inhoudsopgave

1.	Inleiding .....	pag.3
2.	Opleidingscompetenties en leerdoelen.....	pag.4
3.	Studiebelasting .....	pag.5
4.	Toetsing en Beoordelingscriteria .....	pag.6
5.	Body of Knowledge.....	pag.9
6.	Werkvormen.....	pag.10
7.	Literatuur.....	pag.11
8.	Bijlagen:.....	pag.12
	Opdrachten en aanvullende informatie	
9.	Studiehandleiding.....	pag.13

## **1. Inleiding**

In dit modulboek wordt duidelijk hoe het trainingsvak Coachen I globaal inhoudt, hoe de bijeenkomsten zijn uitgewerkt en hoe dit vak wordt afgerond.

Tijdens coachen I ga je ontdekken of coachen bij jou (je persoonlijkheid, ervaringen, grondhouding e.d.) past en of jij geschikt bent om mensen te coachen.

Na het volgen van het vak Coaching I ben je geen volleerde coach; je hebt ermee kennis gemaakt en erin geoefend. Het tweede studiejaar staat in het teken van de beroepsverkenning en bouwt voort op de reeds opgedane inzichten, kennis en vaardigheden van het eerste studiejaar.

Zo is het vak gesprekstechnieken ondersteunend aan het vak van Coachen I en ook het vak Psychologie van het leren.

Zowel de stage als PPO lopen parallel aan dit trainingsvak. In beide onderdelen komen opdrachten voor die relatie hebben met het coachen.

## 2. Opleidingscompetenties en leerdoelen

Het moduulboek Coachen I levert een bijdrage aan het werken aan de volgende opleidingscompetenties:

- S1 Beoordelen van gedrag
- S2 Beïnvloeden van gedrag
- S4 Professioneel werken en handelen
- A7 Methodisch en reflectief denken en handelen
- A8 Sociaal communicatief bekwaam

Voor de module Coachen I zijn drie leerdoelen opgesteld:

1. De student heeft inzicht in zijn basishouding en de basisvaardigheden van de coach en kan hierop reflecteren
2. De student heeft inzicht in het effect van de houding van de coach op de coachee als in het effect van het gedrag van de coachee op de coach en kan hierop reflecteren
3. De student is in staat een coachgesprek te voeren volgens de 6 fasen van het coachproces en hierbij verschillende werkvormen en/of interventies te hanteren

### 3. Studielast

#### Voltijd

<b>Te onderscheiden studieonderdelen</b>	<b>Berekening</b>	<b>Uren besteed</b>
<b>Studielast in erts</b>	1 x 28	28
<b>Contacttijd</b>	6 x 3 uur	13,5
<b>Zelfstudietijd – literatuurstudie</b>	Te bestuderen: H1 t/m H 8 125 pagina's Artikel: 9 pag.	7
<b>Oefenen van coach gesprekken</b>	Binnen de trainingsbijeenkomsten	
<b>Individuele thuistoets: opdracht A</b>	Weergave van de 6 coachgesprekken zie criteria en richtlijnen toetsing  Overleg met de studenten uit oefengroepjes voor beide toetsonderdelen	4,5
<b>Vorbereidende opdrachten les/ regulatief/overhead</b>	4 opdrachten ter voorbereiding van de bijeenkomst op it's learning: 1 verwerkingsopdracht en 2 praktijkopdracht	4

#### Deeltijd

<b>Te onderscheiden studieonderdelen</b>	<b>Berekening</b>	<b>Uren besteed</b>
<b>Studielast in erts</b>	1 x 28	28
<b>Contacttijd</b>	5 x 3 uur	11.25
<b>Zelfstudietijd – literatuurstudie</b>	Te bestuderen: H1 t/m H 8 125 pagina's Artikel: 9 pag.	7
<b>Oefenen van coach gesprekken</b>	Binnen de trainingsbijeenkomsten	

<b>Individuele thuisoets: opdracht A</b>	Weergave van de 6 coachgesprekken zie criteria en richtlijnen toetsing  Overleg met de studenten uit oefengroepjes	4
<b>Vorbereidende opdrachten les/ regulatief/overhead</b>	2 verwerkingsopdrachten en 1 praktijkopdracht	4,75

## 4. Toetsing en Beoordelingscriteria

### 4.1. Toetsing

De module Coachen I bestaat uit een individuele toets opdracht.

**Individuele toets opdracht:**

**Uitvoeren van een coachproces bij een individuele coachee. Dit is een medestudent!**

Je maakt een verslag van de gesprekken en je verwerkt daarin:

- a. het verloop van de vijf coachgesprekken
- b. opdrachten en oefeningen tijdens het gesprek en huiswerk
- c. de fasen waarin je de gesprekken voerde
- d. theorie uit het boek
- e. wat goed ging en wat beter kan

Let op:

Iedere student maakt een verslag (dus geen verslag per 3-tal).

Zie ook de bijlage 'Beoordelingsformulier'.

### 4.2. Beoordelingscriteria

Je wordt beoordeeld op onderstaande criteria; deze zijn afgeleid van de leerdoelen.

- Het assessment tijdens de training; in houding en in gedrag is zichtbaar hoe coachvaardigheden eigen worden gemaakt. Student ontvangt feedback tijdens de bijeenkomsten.
- De 6 fasen van het coachproces zichtbaar benoemen
- Heldere, consistente en natuurgetrouwe weergave van de gevoerde gesprekken, tenminste vijf gesprekken van minimaal een halfuur.
- In ieder gesprek worden opgenomen fragmenten aan de hand van kort verbatim stijl weergegeven. Het gaat hier om enkele zinnen helemaal uitgeschreven.
- Juist gebruik van minimaal 10 theoretische begrippen
- Reflectie zichtbaar in verslag
- Richtlijnen verslaglegging en inleveren digitaal inleveren in de aangegeven vak-ruimte.
- Zie voor het inleveren van de toets het tentamenrooster op it's -Learning

Cesuur: 1: 10

## 5. Body of Knowledge

Coachen is een betrekkelijk jong vak dat nog steeds erg in opkomst is. Dit hangt samen met de toenemende werkdruk die diverse professionals dagelijks ervaren. Coachen is een onderdeel van begeleidingskunde, evenals onder andere psychosociale hulpverlening en supervisie. Het verschil tussen coaching en psychosociale hulpverlening/counseling is echter aan het vervagen (Baarsen Van en Blekkink 2006).

Coachen wordt gebruikt om mensen te begeleiden op gedrag, maar ook op diepere lagen, om op diepere niveaus zoals overtuigingen, waarden, persoonlijkheid en identiteit verandering te bewerkstelligen. Zo kan een effectiever gedachten- en gedragspatroon behaald worden.

In het algemeen kunnen we zeggen dat coaching zich bezighoudt met het faciliteren van cognitieve, emotionele en gedragsveranderingen, gericht op het bereiken van doelen.

Meestal is coaching werkgerelateerd, maar de vragen kunnen ook het privéleven betreffen.

Bij coaching heeft de coach te maken met een coach, -of ontwikkelvraag van de coachee/client/klant.

Coachen is een veelgebruikt begrip dat nogal eens verschillend wordt gehanteerd. Toch zijn er in alle definities en beschrijvingen wel een aantal dezelfde uitgangspunten te benoemen. Bij coachen gaat het in elk geval om:

- wederzijds vertrouwen tussen coach en gecoachte
- verantwoordelijkheid nemen door de gecoachte
- vergroten van bewustwording en zelfinzicht van de cliënt
- groei- en leerprocessen
- toekomstgerichtheid
- het werken aan doelen
- realiseren van verbetering van functioneren en welzijn.

In het beroepsprofiel van de Hbo- Toegepast Psycholoog wordt coaching als volgt beschreven:

‘Coaching is een begeleidingsvorm, gericht op leren, zelfsturing en bewustwording.

Uitgangspunten zijn gelijkwaardigheid tussen de coach en coachee (= gecoachte) en de eigen verantwoordelijkheid van de coachee. Doel van de coaching is dat de coachee werkt aan leerdoelen en de daaruit geformuleerde resultaten behaalt.

De coachee ontwikkelt, in interactie met de coach, (zelf)bewustzijn, competenties en effectief gedrag. De intentie van de coach is het beste uit een individu, een groep of een team te halen.

Doelgroep is ieder waarbij het lerend vermogen en de behoefte aan ontwikkeling voorop staat: mensen in een arbeidssituatie, cliënten in een begeleid wonen traject, leerlingen en studenten.



## 6. Werkvormen

De onderwijseenheid Coachen I valt onder het leergebied Interactieve vaardigheden. De werkvorm is een training. Dat wil zeggen dat met een groep gewerkt wordt aan het in-traineren van specifieke coaching vaardigheden.

Het accent ligt op de vaardigheden, de theorie staat ten dienste van het vaardiger worden. Er wordt van je verwacht dat je de theorie grotendeels zelf bestudeert zoals aangegeven staat in het schema hieronder en de onderwijseenheid voorafgaand aan de eerste bijeenkomst gelezen hebt.

Het maken van de opdrachten die op it's learning staan zijn ter voorbereiding op de bijeenkomsten en moeten in de vakruimte na het maken ingeleverd worden.

Voor deze onderwijseenheid geldt een **verplichting voor aanwezigheid**. Tijdens de bijeenkomsten ontvangt de student zowel van medestudenten als van de docent feedback over zijn houding en gedrag op basis van de vereiste vaardigheden.

Zowel de verplichte literatuur, het oefenen tijdens de bijeenkomsten en de stage ondersteunen dit moduul.

### Voltijd

Kwartiel 1	Inhoud	Bijbehorende literatuur en voorbereidingsopdrachten
1e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"><li>- Introductie en uitleg toetsing</li><li>- Fase 1: Contract</li><li>- Formeren van oefengroepjes</li></ul>	Hoofdstuk 1, 2,3 lezen en leervragen opschrijven
2e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"><li>- Fase 2: Onderzoek</li><li>- Oefening voor de groep</li></ul>	Hoofdstuk 4 en 9 lezen en leervragen opschrijven Artikel: Blackman and Moscardo, zie it's learning
3e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"><li>- Fase 3: Doelen</li><li>- Oefenen met Werkvormen</li><li>- Presentatie; voor de groep en , kort verslag oefengroep</li></ul> Feedback	Hoofdstuk 5 en 6 lezen en leervragen opschrijven
4e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"><li>- Fase 4: Actieplan</li><li>- Oefengroepjes doen verslag</li></ul>	Hoofdstuk 7 en 10 lezen en leervragen opschrijven
5e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"><li>- Fase 5: Uitvoeren</li><li>- Oefenen voor de groep</li><li>- Presentatie fragmenten</li></ul>	Hoofdstuk 8 en 11 lezen en leervragen opschrijven

6e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Fase 6: Evalueren en afronding</li> <li>- Feedback</li> <li>- Invullen evaluatie</li> </ul>	Zelf evaluatievragen opstellen
----------------	--	--------------------------------

### Deeltijd

<b>Kwartiel 1</b>	<b>Inhoud</b>	<b>Bijbehorende literatuur en voorbereidingsopdrachten</b>
1e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Introductie en uitleg toetsing</li> <li>- Fase 1: Contract</li> <li>- Formeren van oefengroepjes</li> </ul>	Hoofdstuk 1, 2,3 lezen en leervragen opschrijven  Opdracht 1. Zie it's learning
2e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Fase 2: Onderzoek</li> <li>- Oefening voor de groep</li> <li>- Oefengroepjes doen verslag</li> <li>- feedback</li> </ul>	Hoofdstuk 4 en 9 lezen en leervragen opschrijven  Artikel lezen: Blackman and Moscardo , zie it's learning
3e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Fase 3: Doelen</li> <li>- Oefenen met Werkvormen</li> <li>- Oefenen voor de groep</li> <li>- kort verslag oefengroepjes</li> <li>Peerfeedback en feedback</li> </ul>	Hoofdstuk 5 en 6 lezen en leervragen opschrijven  Opdracht 2. zie it's learning
4e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Fase 4: Actieplan en oefenen</li> <li>- Fase 5: Uitvoeren</li> </ul>	Hoofdstuk 7 en 10 lezen en leervragen opschrijven
5e bijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vervolg Fase 5</li> <li>Oefengroepjes doen verslag</li> <li>- Fase: Evalueren</li> <li>- Oefenen voor de groep</li> </ul>	Hoofdstuk 8 en 11 lezen en leervragen opschrijven  Zelf evaluatievragen opstellen

## 7. Literatuur

### Verplichte literatuur:

- Beek van, M. , Tijmes, I. (2013), *Leren Coachen. Basisboek theorie en methode*  
Nelissen H./Baarn  
ISBN: 978-90-244-02458
- Artikel: Blackman, A. , and Moscardo, G. (2012)  
*Exploring the coaching experience analysing coachee perspectives on factors contributing to coaching effectiveness*  
Zie vakruimte it's learning

### Aanbevolen:

- Hendriksen, L. Tools voor de coach. Soest: Nelissen  
ISBN: 9024417783
- Kim Berg, I. & Szabo, P. (2006). *Oplossingsgericht coachen*. Zaltbommel:Thema.  
ISBN: 9789058713568
- Landsberg, M. (2004). *De TAO van het coachen. Werk efficiënter door de mensen om u heen te inspireren en te vormen*. Den Haag :Academic Service.  
ISBN: 9789052612553
- Lingsma, M & Scholten, M. (2002). *Coachen op competentieontwikkeling*.  
Baarn: Nelissen.  
ISBN: 9789024414772
- Whitmore, J. (2003). *Succesvol coachen*. Baarn: Nelissen.  
ISBN: 9789024405619
- <http://coaching.startkabel.nl/>

## 8. Bijlagen

### Opdrachten en onderwijsmateriaal

#### 1. Beoordelingsformulier Coachen 1

<b>Criteria</b>	<b>Beoordeling: cijfer 0-10 Totaal 20 punten</b>
<b>Weergave van 5-tal coach gesprekken:</b>  Duidelijke beschrijving van <ul style="list-style-type: none"><li>• 6 Fasen zijn zichtbaar (2 punten)</li><li>• hoe de gesprekken verliepen (2 punten)</li><li>• opdrachten, werkvormen, huiswerk e.d. en welk effect deze hadden op de coachee als de coach (2)</li><li>• wat goed ging en wat beter kon (1punt)</li><li>• Verbatim weergave (3 punten)</li></ul>	
Verwerking van theoretische begrippen uit de verplichte als andere verkregen literatuur in het verslag Minimaal 10 begrippen en correcte verbinding met praktijk (5 punten)	
Reflectie is zichtbaar: (5 punten)	
<b>Assessment tijdens bijeenkomsten</b>	Voldaan / Niet voldaan
<b>Eindbeoordeling:</b>	Eindcijfer :

Het verslag bevat minimaal 5 (2500 woorden) en maximaal 7 A-4 (3500 woorden). Dit is exclusief voorblad, inhoudsopgave en literatuurlijst.

Het verslag dient volgens richtlijnen verslaglegging ingeleverd te worden. Dit betekent ingebonden, correct Nederlands en verwerking literatuur volgens APA norm.

**Inleveren verslag zie tentamenrooster**

## 9. Studiehandleiding